

Ysgol Gymraeg Melin Gruffydd

Polisi Ymddygiad a Disgyblaeth

Amcanion a disgwyliadau

Prif amcan ein hysgol yw bod pob aelod o gymuned yr ysgol yn teimlo y cânt eu gwerthfawrogi a'u parchu, a bod pob person yn cael ei drin yn deg ac yn dda. Rydym yn gymuned ofalgar, gyda'n gwerthoedd wedi eu hadeiladu ar ymddiriedaeth y naill at y llall a pharch tuag at bawb. Felly, mae polisi ymddygiad yr ysgol wedi ei gynllunio i gefnogi'r ffordd mae holl aelodau'r ysgol yn gallu byw a gweithio gyda'i gilydd mewn modd cefnogol. Mae'n anelu at hyrwyddo amgylchedd lle mae pawb yn teimlo'n hapus a diogel.

Mae gan yr ysgol nifer o reolau, ond nid gorfodaeth rheolau yw'r prif beth o fewn ein polisi ymddygiad ni. Mae'n fodd o hyrwyddo perthnasau da, er mwyn galluogi pobl i gydweithio gyda'r diben cyffredin o helpu pawb i ddysgu. Mae'r polisi yma yn cefnogi cymuned yr ysgol wrth anelu at ganiatáu pawb i gydweithio mewn modd effeithiol ac ystyrlon.

Mae'r ysgol yn disgwyl i bob aelod o gymuned yr ysgol i ymddwyn mewn modd ystyrlon tuag at eraill.

Rydym yn trin pob plentyn yn deg ac yn cymhwysu'r polisi ymddygiad yma'n gyson.

Mae'r polisi yma'n anelu at helpu plant i dyfu mewn amgylchedd diogel ac i fod yn aelodau cadarnhaol, cyfrifol a gynyddol annibynnol o gymuned yr ysgol.

Mae'r ysgol yn gwobrwyo ymddygiad da, gan ei bod yn credu bydd hyn yn datblygu ethos o garedigrwydd a chydweithrediad. Mae'r polisi yma wedi ei gynllunio i hyrwyddo ymddygiad da, yn hytrach na dim ond rhwystro ymddygiad gwrthgymdeithasol.

Gwobrwyo a chosbi

Rydym yn gwobrwyo a chosbi plant am ymddygiad da mewn amrywiaeth o ffyrdd:

- Athrawon yn llongyfarch plant.
- Athrawon yn rhoi pwyntiau llys.
- Yn wythnosol, dyfernir 'gweithiwr yr wythnos' i blentyn o bob dosbarth yn y Cyfnod Sylfaen.
- Rydym yn dosbarthu teilyngdodau i blant, un ai am waith da cyson neu ymddygiad, neu i gydnabod ymdrech rhagorol neu weithred o garedigrwydd yn yr ysgol.
- Caiff pob dosbarth gyfle i arwain gwasanaeth cyflawniad lle maent yn gallu dangos enghreifftiau o'u gwaith gorau.
- Mae'r staff, mewn cydweithrediad â'r cyngor ysgol, wedi dyfeisio system wobrwyo Amser Aur.

Mae'r ysgol yn cydnabod holl ymdrechion a chyflawniadau'r plant, oddi fewn a thu allan i'r ysgol. Mae'r Portffolios Unigol yn cynnwys gwybodaeth ynglŷn â chyflawniad plant y tu allan i'r ysgol, er enghraifft, tystysgrifau cerddoriaeth neu nofio.

Mae'r ysgol yn defnyddio nifer o sancsiynau er mwyn gweithredu rheolau'r ysgol, ac i sicrhau amgylchedd ddysgu diogel a chadarnhaol. Rydym yn defnyddio pob sancsiwn yn briodol i bob sefyllfa unigol.

- Disgwylir i'r plant wrando'n ofalus i'r cyfarwyddiadau yn ystod gwersi. Os nad ydynt yn gwneud hyn, rydym yn gofyn iddynt un ai i symud i eistedd yn agosach at yr athro, neu i eistedd ar eu pen eu hunain.
- Rydym yn disgwyl i'r plant roi o'u gorau ym mhob gweithgaredd. Oni wneir hyn, rydym yn debygol o ofyn iddynt ail-wneud y dasg.
- Os yw plentyn yn amharu ar y dosbarth, mae'r athro yn ceryddu ef neu hi. Os yw plentyn yn camymddwyn yn gyson, rydym yn ynysu'r plentyn oddi wrth weddill y dosbarth hyd nes bod y plentyn yn tawelu ac yn gallu gweithio'n synhwyrol eto gyda gweddill y dosbarth.
- Mewn pob sefyllfa, diogelwch y plant sydd bennaf. Os yw ymddygiad plentyn yn peryglu diogelwch eraill, mae'r athro dosbarth yn atal y gweithgaredd ac yn rhwystro'r plentyn rhag cymryd rhan am weddill y sesiwn yna.
- Os yw plentyn yn bygwth, brifo neu fwllian plentyn arall, mae'r athro dosbarth yn cofnodi'r digwyddiad a'r plentyn yn cael ei gosbi. Os yw plentyn yn ymddwyn mewn modd sydd yn aflonyddu neu gyffroi eraill yn barhaus, mae'r ysgol yn cysylltu gyda rhieni'r plentyn a threfnu apwyntiad i drafod y sefyllfa, i'r perwyl o wella ymddygiad y plentyn.

Mae'r athro dosbarth yn trafod rheolau'r ysgol gyda phob dosbarth. Yn ychwanegol i reolau'r dosbarth, mae gan bob dosbarth hefyd ei chod dosbarth ei hun, caiff ei gytuno gan y plant a'i arddangos ar wal y dosbarth. Trwy hyn, mae pob plentyn yn yr ysgol yn gwybod y safon o ymddygiad rydym yn disgwyl yn ein hysgol. Os oes unrhyw achosion o ymddygiad gwrthgymdeithasol, mae'r athro dosbarth yn trafod y rhain gyda'r dosbarth cyfan yn ystod amser cylch.

Nid yw'r ysgol yn goddef bwllian o unrhyw fath. Os rydym yn canfod fod gweithred o fwllian neu frawychiad wedi cymryd lle, rydym yn gweithredu'n syth i atal unrhyw ddigwyddiadau pellach o ymddygiad o'r fath. Rydym yn gwneud popeth o fewn ein gallu i sicrhau fod pob plentyn yn gallu mynychu'r ysgol heb ofn.

Mae holl aelodau'r staff yn ymwybodol o'r rheolau parthed y defnydd o rym gan athrawon. Mae staff ond yn ymyrryd yn gorfforol i rwystro plant neu i atal niwed i blentyn, neu os yw plentyn mewn perygl o niweidio'i hun. Mae'r camau a gymrwn yn unol â chanllawiau'r llywodraeth parthed rhwystro plant.

Rôl yr athro dosbarth

Mae'n gyfrifoldeb ar yr athrawon dosbarth i sicrhau y gweithredir rheolau'r ysgol yn eu dosbarthiadau, a bod eu dosbarthiadau yn ymddwyn mewn modd cyfrifol yn ystod amser gwrs.

Mae gan yr athrawon dosbarth yn ein hysgol ddisgwyliadau uchel oddi wrth y plant parthed ymddygiad ac maent yn ymdrechu i sicrhau fod yr holl blant yn gweithio i eithaf eu gallu.

Mae'r athro dosbarth yn trin pob plentyn yn deg ac yn gweithredu'r cod dosbarth yn gyson. Mae athrawon yn trin pob plentyn yn eu dosbarth gyda pharch a dealltwriaeth.

Os yw plentyn yn camymddwyn yn y dosbarth, mae'r athro dosbarth yn cadw cofnod o bob achos o'r fath. Yn yr achos cyntaf, mae'r athro ei hun yn delio gyda'r sefyllfa yn y dull arferol. Fodd bynnag, os yw'r camymddwyn yn parhau, mae'r athro dosbarth yn ymfyn help a chynghor oddi wrth y pennaeth.

Mae'r athro dosbarth yn cydweithio gydag asiantaethau allanol yn ôl y gofyn, i gynnal ac arwain cynnydd pob plentyn. Efallai fydd yr athro yn trafod anghenion y plentyn gyda'r swyddog lles addysg neu wasanaeth cynnal ymddygiad yr AALI er enghraifft.

Mae'r athro dosbarth yn adrodd i rieni am gynnydd pob plentyn yn ei dosbarth, yn unol â'r polisi ysgol-gyfan. Bydd yr athro dosbarth hefyd yn cysylltu gyda'r rhiant os oes pryderon ynglŷn ag ymddygiad neu les plentyn.

Rôl y pennaeth

Mae'n gyfrifoldeb ar y pennaeth i weithredu polisi ymddygiad yr ysgol yn gyson ar draws yr ysgol ac i adrodd i'r llywodraethwyr, yn ôl y gofyn, ar effeithiolrwydd y polisi. Y pennaeth sydd hefyd yn gyfrifol am sicrhau iechyd, diogelwch a lles pob plentyn yn yr ysgol.

Mae'r pennaeth yn cefnogi'r staff trwy weithredu'r polisi, gosod y safonau ymddygiad, a chefnogi'r staff wrth iddynt weithredu'r polisi.

Mae'r pennaeth yn cadw cofnod o bob achos difrifol o gamymddwyn a adroddwyd.

Mae'r pennaeth yn gyfrifol am roi gwaharddiad tymor penodol i blant unigol am weithredoedd difrifol o gamymddwyn. Mae'r pennaeth yn gallu gwahardd plentyn yn barhaol yn dilyn gweithredoedd difrifol iawn neu barhaus o ymddygiad gwrthgymdeithasol. Dim ond ar ôl hysbysu llywodraethwyr yr ysgol y cymerir y camau yma.

Rôl y rhieni

Mae'r ysgol yn cydweithio gyda'r rhieni, er mwyn i'r plant dderbyn negeseuon cyson am sut i ymddwyn adref ac yn yr ysgol.

Rydym yn egluro rheolau'r ysgol ym mhrosbectws yr ysgol ac rydym yn disgwyl i'r rhieni eu darllen a'u cefnogi.

Rydym yn disgwyl i rieni gefnogi dysgu eu plentyn, ac i gydweithio gyda'r ysgol, fel y'i gosodir yn y cytundeb cartref/ysgol, ac rydym yn hysbysu rhieni'n syth os oes gennym bryderon am les neu ymddygiad eu plentyn.

Os oes rhaid i'r ysgol ddefnyddio sancsiynau rhesymol i gosbi plentyn, rydym yn disgwyl i'r rhieni i gefnogi gweithredoedd yr ysgol. Os oes gan rieni unrhyw bryderon am y modd mae eu plentyn wedi ei drin, i gychwyn, dylid cysylltu gyda'r athro dosbarth ac yna'r pennaeth. Os yw'r pryder yn parhau, dylid cysylltu gyda llywodraethwyr yr ysgol. Os nad yw'r trafodaethau yma'n gallu datrys y broblem, gellid gweithredu'r broses cwynion ffurfiol.

Rôl y llywodraethwyr

Mae'r corff llywodraethol yn gyfrifol am osod y canllawiau cyffredinol yma ar safonau disgyblaeth ac ymddygiad, ac o adolygu eu heffeithiolrwydd. Mae'r llywodraethwyr yn cefnogi'r pennaeth trwy lynu at y canllawiau yma. Mae gan y pennaeth awdurdod o ddydd-i-ddydd i weithredu polisi'r ysgol ar ymddygiad a disgyblaeth.

Gwaharddiadau cyfnod penodol a pharhaol

Nid ydym yn dymuno gwahardd unrhyw blentyn o'r ysgol, ond ar brydiau, gall hyn fod yn angenrheidiol.

Dim ond y pennaeth (neu'r pennaeth gweithredol) sydd â'r hawl i wahardd unrhyw blentyn o'r ysgol. Gall y pennaeth wahardd plentyn am un cyfnod penodol neu fwy, am hyd at 45 diwrnod mewn unrhyw un flwyddyn ysgol. Mewn achosion eithafol a sefyllfaoedd eithriadol, gall y pennaeth wahardd plentyn yn barhaol. Mae hefyd yn bosibl i'r pennaeth drosglwyddo gwaharddiad cyfnod penodol i waharddiad parhaol, os yw'r sefyllfa yn ei warantu.

Os yw'r pennaeth yn gwahardd plentyn, mae'n hysbysu'r rhieni yn syth, gan roi'r rhesymau am y gwaharddiad. Ar yr un pryd, mae'r pennaeth yn ei wneud yn eglur i'r rhieni eu bod yn gallu, pe ddymunant, apelio yn erbyn y penderfyniad i'r corff llywodraethol. Mae'r ysgol yn hysbysu'r rhieni sut i wneud apêl o'r fath.

Mae'r pennaeth yn hysbysu'r AALI a'r corff llywodraethol am unrhyw waharddiad parhaol, ac am unrhyw waharddiad tymor penodol y tu hwnt i bum diwrnod mewn unrhyw un tymor.

Ni all y corff llywodraethol ei hunan wahardd plentyn nac ymestyn cyfnod y gwaharddiad a wnaed gan y pennaeth.

Mae gan y corff llywodraethol Bwyllgor Gwahardd Disgyblion sydd yn cynnwys pum aelod. Mae pwyllgor arall o'r llywodraethwyr yn ystyried unrhyw apeliadau ar waharddiadau ar ran y llywodraethwyr.

Pan fod panel apêl yn cwrdd i ystyried gwaharddiad, maent yn ystyried yr amgylchiadau y gwaharddwyd y plentyn, yn ystyried unrhyw gynrychiolaeth gan rieni a'r AALI ac yn ystyried a ddylai'r plentyn gael ei adfer.

Os yw panel apêl y llywodraethwyr yn penderfynu dylid adfer y plentyn, mae'n rhaid i'r pennaeth gydymffurfio gyda'r dyfarniad hwn.

Digwyddiadau'n berthynol i gyffuriau neu alcohol

Polisi'r ysgol yw ni ddylai unrhyw blentyn ddod ag unrhyw gyffur, cyfreithlon neu anghyfreithlon, i'r ysgol. Os oes angen i'r plentyn gymryd meddyginiaethau yn ystod y diwrnod ysgol, dylai'r rhiant neu'r gwarcheidwad hysbysu'r ysgol a gofyn caniatâd i ddod â'r meddyginiaethau i'r ysgol. Dylid mynd â'r rhain yn syth i swyddfa'r ysgol i'w gadw'n ddiogel. Dylai unrhyw feddyginiaethau sydd angen ar blentyn tra yn yr ysgol gael eu cymryd o dan oruchwyliaeth athro neu oedolyn arall sy'n gweithio yn yr ysgol.

Bydd yr ysgol yn cymryd o ddifrif y camddefnydd o unrhyw sylwedd megis glud, toddyddion eraill, neu alcohol. Ym mhob achos, hysbysir rhieni neu ofalwyr y plant sydd ynghlwm. Caiff unrhyw blentyn sydd yn bwrpasol dod â sylweddau i mewn i'r ysgol i bwrpas camddefnydd ei gosbi try waharddiad tymor penodol a bydd yr ysgol yn hysbysu'r heddlu a'r gwasanaethau cymdeithasol. Os caiff y digwyddiad ei ailadrodd, caiff y plentyn ei wahardd yn barhaol.

Os gwelir fod unrhyw blentyn yn dioddef oddi wrth effeithiau alcohol neu sylweddau eraill, gwneir trefniadau i fynd â'r plentyn dan sylw adref.

Os canfyddir fod plentyn wedi dod â sylweddau anghyfreithlon i mewn i'r ysgol yn fwriadol, ac yn cael ei fod yn dosbarthu'r rhain i ddisgyblion eraill am arian, caiff y plentyn ei wahardd yn barhaol o'r ysgol. Hefyd hysbysir yr heddlu a'r gwasanaethau cymdeithasol.

Monitro ac adolygu

Mae'r pennaeth yn monitro effeithiolrwydd y polisi yma'n rheolaidd. Mae'r ysgol yn cadw amrywiaeth o gofnodion parthed achosion o gamymddwyn. Mae'r athrawon dosbarth yn cofnodi mân ddigwyddiadau yn y dosbarth. Mae'r pennaeth yn cofnodi'r achosion hynny lle caiff plentyn ei anfon ato oherwydd ymddygiad gwael.

Mae'r pennaeth yn cadw cofnod o unrhyw blentyn gaiff ei wahardd am gyfnod penodol, neu ei wahardd yn barhaol.

Mae'r corff llywodraethol yn gyfrifol am fonitro cyfradd y gwaharddiadau ac i sicrhau y gweithredir polisi'r ysgol yn deg a chyson. Bydd y corff llywodraethol yn talu sylw penodol i faterion o gydraddoldeb hiliol.

Gall y corff llywodraethol adolygu'r polisi os yw'r llywodraeth yn cyflwyno rheolau newydd, neu os yw'r corff llywodraethol yn derbyn argymhellion ar sut gellid gwella'r polisi.